

60.008

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume utca 6-7. Telefon: 150-000, 360-000
A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. április 1.

bb 1. április 8-án kezdődik a 4. magyar rövidfilm-szemle - mintegy 70 rövidfilm és száznál több híradóriport vetélkedik a bemutatókon

i di/gk/m/hf

1963. április 1.

a magyar rövidfilmek ma már eljutnak ugyyszólván a világ valamennyi tájára. japántól ausztráliáig, s hollandiától az egyesült államokig megjelennek a televízió képernyőin, s a mozik vetítővásznán. nemzetközi rangjukkal együtt nőtt hazai megbecsülésük is. ennek egyik bizonyossága, hogy a sokáig mostoha műfaj művelői évről-évre a nagy nyilvánosság előtt adhatnak számot munkásságukról.

az ideig, sorrendben 4. magyar rövidfilm-szemlén mintegy 70 rövidfilm és több mint száz híradóriport vetélkedik majd a díjért. a múlt év termésének legjavát április 8-ától, hét kategóriában értékeli a bíráló bizottság. a rajz- és bábfilmek, a tv-filmek, a híradók, a riportfilmek, a népszerű tudományos filmek, a dokumentumfilmek, valamint a kísérleti és egyéb filmek közül kiválasztják a legjobbakat. fábry zoltán elnökletével ül össze a fősúri, amely dönt a díjakról. kategóriánként három díjat ítélnek oda, ezenkívül lehetőség van a legjobb operatőri, dramaturgiai, vágási, hangtechnikai és zenei munka jutalmazására. ha arra érdemes filmet találnak, kiadják a szemle fődíját is. ezt tavaly kolonits ilona ellesett percek című riportfilmje kapta.

a 4. magyar rövidfilm-szemle idején az érdekelt területek képviselőinek részvételével ankétokon vitatják meg az időszerű művészeti kérdéseket. szó esik majd többek között a tv agitációs műfajainak formáiról, lehetőségeiről, a magyar bábfilmgyártás múlt évi utjáról, a népszerű tudományos filmek korszerű lehetőségeiről, s a magyar dokumentum filmgyártásban fellelhető új törekvésekről.

az ünnepélyes eredményhirdetést április 21-én a duna-moziban tartják. a tervek szerint a tv-ben még ezen a napon bemutatják a legjobbnak ítélt televízió filmeket, majd a következő hetekben lepergetik a többi díjazott alkotást is. /mti/

...

- 1 -

MO

bb 2. egymillió emberhez viszik el a kulturát a művelődési autók

1 Lv/gk/m/hf

1963. április 1.

kezdetként, 1959-ben 19 gépkocsit állítottak a közművelődés szolgálatába, azóta 50 járja már az országot és számukat a következő esztendőben tovább gyarapítják. segítségükkel az alföldi tanyavilág mintegy 750 ezer, s a majorságok negyedmillió lakójához viszik el a kulturát. a gépkocsik felszerelése lehetővé teszi, hogy filmeket mutassanak be, könyveket kölcsönözzenek - tavaly például 180 ezer kötetet -, ismeretterjesztő előadásokat tartsanak. a filmvetítéseknek félmillió, az előadásoknak száz-ezernél több hallgatója volt az elmúlt évben.

a rendkívül népszerűvé vált gépkocsi, s a rajtuk utazó művelődési munkások most új feladatokat is kapnak. vándorkiállításokat szállítanak majd, s elviszik a távoli településekre is az irodalmi színpadok tagjait, a műkedvelő együtteseket, a hivatásos művészeket. néhány megyében azt tervezik, hogy a zeneiskolák tanárai, legképzettebb növendékei a gépkocsik segítségével ugyancsak ellátogatnak a településekre, hogy megismertessék a komoly muzsikát. /mti/

...-

bb 3. érdekességek a rádió áprilisi műsorából

1 s/gk/m/hf

1963. április 1.

a rádiószínház a közelmúltban megkezdte a külföldi rádió-drámairodalom nagyjainak bemutatását. dylan thomas és friedrich dürenmatt után most heinrich böll nyugat-német íróval ismerkedhet meg a hallgatóság, akinek „meghívás teára„ című rádiójátékát április 9-én sugározzák. a hangjátékot baksa soós lászló rendezi, a főbb szerepekben kálmán györgyöt, ajtay andort és bulla elmát hallhatjuk. magnetofonszalagra veszik miszát kálmán elbeszélésének rádióváltozatát is, a tizennégy éves szenátort. a rádiójáték főszerepeit pap éva, tordy géza és tompa sándor alakítja.

kellemes szórakozást ígérnek a rádió áprilisi zenei műsorai is. a februárban megkezdett, a zeneszerző életét és munkásságát bemutató wagner-sorozatban április 11-én a bajor rádió ének- és zenekarának előadásában a lohengrint közvetítik. /folyt.köv./

- 2 -

me

bb 3. /érdekességek ... 1. folyt./ m

néhány nappal később kozma józsef elektronikus szerelem című egyfelvonásosát hallhatjuk a magyar állami operaházból. két alkalommal látogat el a mikrofon a zeneművészeti főiskola nagytermébe. a hónap elején a magyar állami hangversenyzenekar koncertjét közvetítik, április 14-én pedig a magyar rádió és televízió szimfónikus zenekarának hangversenyét. bemutatásra kerül lendvai kamilló új műve, a hegedűverseny.

bródy sándor születésének 100. évfordulója alkalmából április 10-én emlékműsort sugároz a rádió, amelyben az író „kaál samu„ című művének rádióváltozatát, és a „regruták„ című elbeszélést hallhatjuk.

a husvéti ünnepeken változatos műsort ad a rádió. ekkor kerül sor bessenyei ferenc előadójára is. a nemzeti színház művésze az otellóból, a ványa bácsiból és a galileiból ad elő részleteket. husvétvasárnap sok meglepetést tartalmazó „ajándékkosárral„ lepik meg hallgatókat. másnap könnyűzenei műsort hallhatunk havannából, amelynek anyagát a kubai rádió küldte. a számok között vannak régi, szinte már klasszikussá vált dal-
lamok és újabb fiatal szerzők művei, amelyek már kuba életének forradalmi korszakában születtek. este a „zenés történet a pesti montmartre-ről„ címmel sugároznak műsort. /mti/

...-

bb 4. nyílik a kárpáti sáfrány a gyulaji erdőben

vid/j/m/ká

1963. április 1.

tolna megyében, a gyulaji erdőben nyílik a környék tavaszi vadvirága, a kárpáti sáfrány. ez a sötétlila színű, évelő virág hazánk növényritkaságai közé tartozik, s örömdetesen szaporodik a gyulaji erdőszelvényben, a garasházi erdőszelvény közelében. a lengyeli erdőben kibontotta virágát az orvosi kankalin. ez a vadvirág ennek a vidéknek első tavaszi hírnöke. /mti/

...-

- 3 -

me

bb 5. biztató jelek a forgalmi nehézségek enyhítésére: „talpraállították, a télen megrongálódott villamos kocsikat, átdolgozzák a villamosmenetrendet, új karbantartási rendszer a fővárosi autóbuszüzemnél, folyamatosan érkeznek az új autóbuszok, trolibuszok, villamosok

i nbj/sze/m/vg

1963. április 1.

az utazóközönség - amely a téli hónapokban bőségesen kapott izelítőt a közlekedési nehézségekből - most már arra kíváncsi, mikor utazhat legalább valamivel jobb körülmények között. - hamarosan - válaszolták a fővárosi autóbuszüzem és a fővárosi villamosvasut vezetői és ezt az ígéretet tényekkel is alátámasztották. a fővárosi autóbuszüzem április 4-ig minden kocsiját rendbehozattja, kijavítják azokat a sebeket, amelyeket a tél ejtett rajtuk. új karbantartási rendszert szerveztek meg, jobb munkakörülmények között és megfelelőbb berendezésekkel több szerelő javítja a kocsikat, s az ipar jóvoltából több a pótalkatrész, amelyek a téli hónapokban nagyon hiányoztak. így reggelente, üzemkezdéskor az autóbuszüzem minden buszt forgalomba tud állítani. napközben a vonalon megrongálódott kocsikat - ha nincs súlyosabb hiba - a helyszínen javítják meg, és pedig az eddiginél gyorsabban, hiszen a két urh adó-vevő berendezéssel ellátott szerelőkocsit gyorsan a bajba jutott buszhoz irányíthatják. április 15-től folyamatosan érkeznek az új buszok: 310 Ikarus 620-as kocsi, az év végén öt, egyenkint 100 személyt befogadó 556-os típusu busz és kilenc, egyenkint 160 személyes új típusu csuklós. sok forgalmi intézkedést is hoznak az egyenletesebb, gyorsabb autóbuszközlekedés érdekében.

a fővárosi villamosvasut azt ígérte, hogy március végéig rendbehozza a villamosokat és ennek a vállalásának eleget tett. „talpraállította, a telet alaposan megsínylelt járműveket, és most már a menetrendben előírt számban indíthat villamosokat, trolibuszokat. május 1-ig ötven tartalék-kocsit is helyreállítanak, s ha a vonalakon valamilyen hiba miatt kiesnének villamosok, helyettük rögtön ezeket a tartalék-kocsikat helyezhetik forgalomba. a legtöbb bosszúságot, mérgelődést az okozta, ha a vonalon ment tönkre a motor, vagy egyéb alkatrész, s emiatt a kocsiszínbe kellett vontatni a villamost. ez rengeteg időt vett igénybe és érthetően, az utasok türelmetlenkedtek. ezen a téren is javult a helyzet. a megfelelőbb karbantartás megszervezésével felére csökkent a vonalakon jelentkező leállások száma. március végéig 12, június végéig további 13 új jelzésű új villamost kap a vállalat, június elejétől az év végéig 32 csuklós villamost, 30 csuklós trolibuszt. átdolgozzák a menetrendet és ennek megfelelően csúcsgalomban után az eddiginél kevesebb kocsit vonnak ki a vonalakról, tehát kényelmesebben utazhatunk. /mti/

-4-

---

mti

bb 6. vérzéscsillapító növény - meghonosították a vinca rosea balatonakaliban

vid/j/m/ká

1963. április 1.

dalmáciában honos a vinca rosea nevű növény, amely fontos vérzéscsillapító gyógyszer alapanyagát adja. a 40 centiméter magas, lila és fehér virágú növényt a teljes virágzás időszakában aratják, s a levelekből, valamint a szárból vonják ki a hatóanyagot.

hazánkban több helyen próbálkoztak termesztésével, de mind- eddig sikertelenül, az ültetvények rendszerint elfagytak. a keszthelyi agrártudományi főiskola kísérleti telepén, balatonakaliban - a dalmáciához leginkább hasonló talaj és éghajlati adottságok mellett - három évig kísérleteztek az értékes növény meghonosításával. későbbi vetéssel, több trágyázással végül is sikerült megfelelő körülményeket teremteni a vinca rosea számára, így az idén már 10 holdon termesztetik. a palánták már kikeltek a kísérleti telep üvegházában. /mti/

- 5 -

mti

bb 7. áprilisban négy nemzetközi vásáron és 34 szakkiállításon jelennek meg külföldön a magyar áruk

i sz/sze/m/vg

1963. április 1.

áprilisa gazdag kiállítási programot készített elő a magyar külkereskedelem. hivatalos kiállítói lesznek vállalatunk a milanoi, tokioi, casablancái és grazi nemzetközi vásároknak, ahol a magyar kereskedelmi kamara rendezésében együttesen mutatják be termékeiket.

milanóban a kereskedelmi központban magyar információs iroda áll az érdeklődők rendelkezésére, szerszámgepeinket, a műszereket, a híradástechnikai gépeket, a vegyipari berendezéseket, az élelmiszereket és a kézműipari termékeket pedig különböző szakkiállításon mutatjuk be. tokióban kiállításunk központjában a szerszámgépek állnak, de bemutatnak vállalatunk fogyasztási cikkeket, élelmiszereket is. casablancában, ahol már hagyományos a magyar részvétel, olyan cikkeket állítanak ki vállalatunk, amelyek iránt az afrikai piacon nagy érdeklődés nyilvánul meg. a grazi nemzetközi vásár magyar pavilonjában könnyű- és élelmiszeriparunk termékei kapnak helyet.

külkereskedelmi vállalatunk áprilisban a világ különböző részeiben 34 önálló szakkiállítást rendeznek. április 1-én nyílik meg a metrimpex laboratóriumi műszerbemutatója, a londoni labex szakkiállításon és a magyar műszerek bombay-i kiállítása. ugyanekkor kezdődik a komplex vállalat elektrosztatikus festőberendezéseinek prágai bemutatója. ezeket a festőberendezéseket még áprilisban bukarestbe is elviszik.

április 6-án kairóban a medicor és a metrimpex vállalatok együttes árubemutatója kezdődik. az eak szakértőivel megismeretik a legkorszerűbb magyar röntgen berendezéseket és más orvosi műszereket. a kézműipari, iparművészeti, népművészeti termékek egész sorát küldi el az artex vállalat az április 10-én bukarestben a magyar kereskedelmi kamara állandó bemutatótermében nyíló kiállítására. ugyanilyen jellegű bemutatóra kerül sor a firenzei nemzetközi kézműipari kiállításon, amelyen az artex, a tannimpex, a modex és a kultura külkereskedelmi vállalatok vesznek részt. a jugoszláv gazdasági élet fontos eseményén az április 12-én kezdődő zágrábi tavaszi nemzetközi vásáron három magyar vállalat, a medicor, a medimpex és a metrimpex mutatja be új exportcikkeit. moszkvában a kultura külkereskedelmi vállalat rendez április 15-én önálló kiállítást. a tannimpex vállalat bundákat, szőrmeélelmiszereket állít ki a párizsi szőrmeállításán és ugyanezekkel a cikkekkal jelentkezik a vállalat a frankfurti szőrmeszalomban is. /folyt.köv./

8.09/a

- 6 -

bb 7. /áprilisban ... 1. folyt./ m

a magyar gyógyszeripar számos termékét ismerteti meg a medimpex vállalat április végén a taskenti kiállításán. ugyancsak április végén nyílik londonban a nagy nemzetközi jelentőségű international engineering exhibition, ahol a nikex vállalat bányagépeket és különböző berendezéseket mutat ki, a transelektro pedig erősáramú cikkeket állítja ki.

az áprilisi kiállítási program a hannoveri vásárral zárul, ahol 26 ország ipari termékei között megtalálható majd a mogürt új hat köbméteres dömpere és a nikex több építőipari gépe. a előző évek tapasztalatai alapján a különböző külföldi kiállításoktól kedvező üzleti eredményeket várnak a magyar vállalatok. /mti/

...-

bb 8. kiváló minőségű, márványos husu „bébi” bikákat szállítanak külföldre a mocsai termelőszövetkezetből

vid/j/m/ká

1963. április 1.

a mocsai buzakalász tsz-ben, komárom megye egyik legnagyobb közös gazdaságában, kiváló eredményeket érnek el a szarvasmarha-hizlalásban. a jól tartott, nagy szakértelemmel takarmányozott állatok öthónapos korukban, amikor elhagyják a mesterséges borjunevelőt, már 200-220 kilósak, és a továbbiakban átlagosan 40 kilót gyarapodnak havonta. míg a megyében más gazdaságokban 14-16 hónapos korukban, itt 10-11 hónapos korukban szállításra készek az állatok. mivel a „bébi” bikák nagyon fiatalon érik el a 480-500 kilós súlyt, husuk márványos és kiváló minőségű, ezért külföldön is nagyon keresettek. a múlt esztendőben hizlalt 210 marhájukból 150 ment exportra. az idén 250 szarvasmarha hizlalására kötöttek szerződést, s az első 40 darabot már át is adták, extrém minőségben. /mti/

...-

bb 9. emléktáblával jelölik meg a bajcsy-zsilinszky endre részvételével tartott miskolci békegyűlés színhelyét

vid/sze/m/fm

1963. április 1.

1943 szeptember 12-én a miskolci antifasiszták békegyűlést rendeztek a város központjában lévő akkori korona vendéglő, a jelenlegi avas-szálló nagytermében. az északi országrész négy megyéjéből odaérkezett mintegy négyszáz résztvevő előtt mondta el bajcsy-zsilinszky endre történelmi jelentőségű beszédét, amelyben törvénytelennek, alkotmányellenesnek bélyegezte a bár-dossy-kormány hadüzenetét a szovjetunió ellen. /folyt.köv./

8.20/a

- 7 -

bb 9. /emléktáblával ... 1. folyt./ m

követelte a magyar csapatok azonnali visszarendelését a szovjet frontról, a szövetséges hatalmakkal a fegyverszünet megkötését, a naladéktalan kilépést a háboruból, a teljes szakítást a német nácizmussal.

a nagyjelentőségű esemény színhelyét a hazafias népfront borsod megyei bizottságának kezdeményezésére az idén emléktáblával jelölik meg. az ünnepségre - a tervek szerint - a bé - kegyülés huszadik évfordulóján kerül sor. /mti/

---

bb 10. tető alatt a fűzfői új niplax-üzem

vid/bog/m/szf

1963. április 1.

a balatonfűzfői nitrokémia ipartelepek az elmúlt két-három évben saját termékével helyettesítette a korábban külföldről behozott törhetetlen plexi üveget. a hazai alapanyagokból gyártott, niplaxnak elnevezett műanyagüveget ma már a külfölddel egyenértékű minőségben szállítja megrendelőinek a gyár. autóbuszok, hajók felső világító ablakait hosszabb ideje niplaxból készítik, ujabban egészségügyi, gyógyászati berendezéseket, műszereket, s különböző iparcikket csinálnak belőle. a hazai televízió gyárak a képernyő előtét lapját ugyancsak niplaxból alakítják ki.

a többszörösére növekedett igények kielégítésére az idén 30 millió forintos költséggel új csarnokot emelnek a nitrokémiában. a veszprém-megyei állami építőipar-i vállalat kőművesei a csarnok egyes részeit már tető alá hozták. jó ütemben halad az üzem gépeinek gyártása is. a költségcsökkentés céljából ugyanis a niplaxet előállító valamennyi gépet a gyár szerelőműhelye állítja elő.

a tervezők gondoskodtak róla, hogy az új üzem a legjobb minőségű niplaxet adhassa majd a hazai feldolgozó üzemeknek. a törhetetlen üveg öntéséhez szükséges öntőforma anyagául belga üveget vásárolnak, mert ennek a felülete a legsímább, leg-egyenletesebb. a belga üvegből készített formák közé öntik majd a nyers niplaxet. így ugyanolyan sima felületű lesz, mint a híres belga üveg. /mti/

8.25/a

- 8 -

bb 11. a borsod megyei tanács négy év alatt 150 festményt és grafikát vásárolt a falusi művelődési otthonok díszítésére

i vid/m/fm

1963. április 1.

borsod megyében az elmúlt négy esztendőben a községfejlesztési alapból több mint negyvenkét millió forintot költöttek a falusi művelődési otthonok építésére és bővítésére. a munkákat számos helyen a lakosság társadalmi összefogással és helyi anyagok felhasználásával segítette. a jelentős összegből mintegy negyven művelődési otthont építettek és többet korszerűsítettek.

az új és régi művelődési otthonok csinosítására nagy gondot fordított a megyei tanács is. évente például csaknem hét-nyolcezer forintot költött berendezésekre és felszerelésekre. számos művelődési otthon kapott televíziót, lemezjátszót, rádiót és más használati tárgyakat. a művelődési otthonokat értékes képzőművészeti alkotásokkal díszítették. a fővárosi és a megyében élő neves képzőművészekről négy év alatt több mint kétszáz ezer forint értékű festményt és grafikát vásároltak, amelyeket a falusi művelődési otthonoknak ajándékoztak. az elmúlt napokban például Lukovszky László munkácsy-díjas festőművész alkotásaiból rendeztek kiállítást tiszakeszi községben. a tanács megvásárolta a művész „tavasz” című képét, s azt a községi művelődési otthonban helyezték el. a tanács négy év alatt kereken 150 festményt és grafikát vásárolt.

az idén a községfejlesztési alapból további 14 millió forintot költenek új művelődési otthonok létesítésére, a meglévőket korszerűsítésére. így új művelődési otthonok építenek - többek között - tiszapalkonyán, mezőkövesden, ózdon, tiszavalkon és egerlövőn. az építkezések meggyorsítását a lakosság mindennapi társadalmi munkával segíti. /mti/

---

bb 12. holdanként 300 kiló pétisónak megfelelő nitrogént gyűjt az új gyulatanycsi csillagfűrt

vid/j/m/ká

1963. április 1.

a nyírségi mezőgazdasági kísérleti telepen olyan csillagfűrt-fajta előállításával, amely nagy lombot, gazdag magtermést ad és gyökérzetével sok nitrogént halmoz fel a talajban. a kutató munka során több százezer hibridet állítottak elő és ezek közül válogatták ki a legjobb tulajdonságú fajtajelölteket.

/folyt.köv./

8.30/a

- 9 -

Intézet gyula-tanyai telepén több éve kísérleteznek

bb 12. /holdanként 300 ... 1. folyt./ m

a hosszas munka eredménnyel járt: a 784-es édes csillagfürt faj-tajelölt kiválóan vizsgázott. a kísérleti parcellákon holdanként 300 kiló pétisónak megfelelő nitrogént gyűjtött össze gyökérzetével, holdanként csaknem 200 mázsa zöldanyagot adott, s magtermése is felülmúlja az eddigi fajtákét. kiválóan alkalmas takarmányozásra is: egy hold föld lombtermésének nyers fehérjetartalma 5-6 mázsa között van. az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy ez a sárga virágú, édes csillagfürt lesz a futóhomok gyógyító növénye. tavaly az utána vetett rozs 112,3. a burgonya 63, a kukorica 139 százalékkal hozott nagyobb termést, mint a talaj javítása előtt. magját elszaporították, s az idén több ezer holdon vetetik a szabolics-szatmár megyei közös gazdaságok. /mti/

...-

bb 13. régi házak helyére 884 lakást építenek győrről a bartók béla uton - megkezdtek a nádorvárosi új lakónegyed részletes terveinek kidolgozását

vid/sze/m/ki

1963. április 1.

a győr-nádorvároson végighuzódó bartók béla ut öreg, roskatag házaival nem illik már bele a gyorsan fejlődő városrészbe. a megyei és a városi tanács, valamint a tervező vállalat kezdeményezésére most ezt az utcát felújítják. lebontják az elavult földszintes épületeket és helyükbe négyemeletes modern lakóházakat emelnek.

a bontást a második negyedévben megkezdik és még az idén hozzáfognak 392 állami lakás építéséhez. jövőre folytatják a két évre tervezett munkát, amelynek során 884 lakás készül. összesen körülbelül 25 régi földszintes házat bontanak le és 20 új emeletes, szabadonálló lakóépület kerül a helyükre.

mire a harmadik ötéves terv időszaka elkövetkezik, a mostanihoz nem is hasonlítható, bartók béla nevéhez valóban méltó utca vezet majd a nádorvárosban a felszabadulás utja felé, ahol az 1965-70. évek között kerül sor a város történetének legnagyobb szabású építkezésére, a 6800 lakásos új városrész kialakítására, iskolákkal, óvodákkal, közintézményekkel. a győri tervezővállalat most kapta meg az építésügyi minisztériumtól a megbízást, az új városnegyed részletes terveinek kidolgozására. a tervezés munkájában - amelynek alapját a múlt évi országos versenypályázat képezi - a modern városépítéssel elvei érvényesülnek. /mti/

...-

8.40/a

- 10 -

bb 15. az általános iskolai tananyagon kívül mezőgazdasági szakismeretekből is vizsgáztak az ujrónafői dolgozók iskolájának hallgatói

vid fm/tné vm fm

1963. április 1.

a győr-sopron megyei ujrónafői községben tavaly ősszel a dolgozók általános iskolájában kísérletképpen bevezették a mezőgazdasági szakoktatást. a 23 hallgató a napokban tett tanubizonyítást arról, hogy az általános iskolai tananyagon kívül hogyan sajátította el a mezőgazdasági szakismereteket. a vizsgabizottság véleménye szerint az új oktatási forma - bár kisebb módosításokra szorul - nagyszerűen bevált, a hallgatók az általános iskola hetedik és nyolcadik osztályának elvégzésével egyidőben megszerezhetik a mezőgazdasági szakmunkásképzést is.

a megyei tanács vb. művelődési osztálya az ősszel előreláthatóan már száz községben vezeti be a mezőgazdasági szakoktatást a dolgozók általános iskoláiban. /mti/

...-

bb 19. kétmillió tápkockában ültetik ki a palántákat győr megye termelőszövetkezeti kertészei

vid j vm ká

1963. április 1.

a hideg talajú győr megye kertészettel foglalkozó termelőszövetkezeti nagy erőfeszítéseket tesznek azért, hogy minél korábban jelenjenek meg primőraruikkal a piacokon. ezt a törekvésüket szolgálja az is, hogy tápkockákban nevelik a paprika-és paradicsom-palánták egy részét. a tápkockákban nevelt palánta ugyanis nem sínyli meg a kiültetést, két héttel előbb virágzik és hoz termést.

a talajerőgazdálkodási vállalat győri telepén komposzt, lápi föld és tőzeg keverékéből készítik a hét centiméter élű kis tápkockákat. a termelőszövetkezetek kétmillió tápkockát rendeltek az idén a vállalatától, s ebből 1,400.000-et már meg is kaptak. /mti/

...-

bb 16. erdei uthálózat a bükkben a gépesített fakitermeléshez

vid j vm ká

1963. április 1.

a keletbükkii állami erdőgazdaság az alföldtől a cseh-szlovák határig húzódó, mintegy 120.000 hektárnyi erdőségében a korszerű erdőművelés feltételeinek megteremtésére eddig mintegy 100 kilométer köves utat, valamint 60 kilométernyi földutat készítették. /folyt. köv./

8.45/a

- 11 -

/bb 16. erdei.....1.folyt./vm

a szállítás gépesítése, az erdőgazdaságban alkalmazott rakodógépek és a kitermelt fát az aljnövényzet károsodása nélkül a tárolóhelyekre vivő járművek üzemeltetése tette szükségessé a feltáró utak építését. a jávorkuti kísérleti területen például a vágásteret 57 kilométernyi ut hálózza be, az ezen a területen végzett szakmások bebizonyították, hogy az uthálózat építési költségének ellenére is mintegy 15-20 százalékkal kevesebbe kerül a fakitermelés.

a keletbükki erdőgazdaság az idén folytatja a termeléshez szükséges feltáró utak építését. a tornai karsztvidéken egy 8 kilométeres utszakasz készül. ezen a vidéken eddig még igaerővel is nagy nehézségeket okozott a kitermelt fa elszállítása. az új ut lehetővé teszi, hogy a szinte megközelíthetetlen helyekről is ki tudják termelni a fát. újabb utszakasz épül a kondói bányateleptől a bükk szívében fekvő taksalápáig, amely a kirándulókat is szolgálja majd.

az erdőkben már dolgoznak a dózerek és a lánctalpasokkal vontatott földgyaluk. a földutak tömítésére gumihengereket használnak. az így készített utak 10-15 évig el tartanak./mti/

- . -

bb 18. tanítóképzősök falujáró csoportja baján

vid fm/tné vm fm

1963. április 1.

a bajai tanítóképző intézetben 30 tagu falujáró csoport működik. a tanító-jelöltek a járás falvaiban rendszeresen látogatják az iskolákat, s résztvesznek a különféle gyűjtő munkákban is. legutóbb például szereplő közsgben gyermekjátékokat és gyermekdalokat vettek keskenyfilmre, illetve hangszalagra. gyűjtik a munkásmozgalmi emlékeket is./mti/

- . -

8.50/a

- 12 -

M

bb 17. szegeden megoldották a fűszerpaprika feldolgozásának komplex gépesítését

vid te vm ki

1963. április 1.

a szegedi paprikagyárban főként az elmúlt években és az idén bevezetett újításokkal megoldották a fűszerpaprika másfél évtizede még manufakturális jellegű feldolgozásának komplex gépesítését. annak idején kis hasítóhelyek százaiban és 18 paprikamalomban több mint 10.000 ember munkaerejét kötötte le szegeden a paprikafeldolgozás. most a paprikafeldolgozó vállalat központi üzemében, a modern gépekkel, higiénikus körülmények között évi átlagban félezer dolgozó jóval több fűszert állít elő.

már a feldolgozás első műveletéhez, a paprikacsövek fonálra-fűzéséhez új típusu gépeket alkalmaznak, a hosszú tűk, illetve a kézi munka helyett. a napokban próbálták ki ezt a gépet, amellyel a szikkasztás után lehúzzák a csöveket a fonálról. az ezt követő műveleteket - a kocsány letépését, a cső felhasítását és a csipőseget okozó erezet eltávolítását - is gépesítették. az erezet eltávolítására szolgáló, ugynevezett hasító gépsort az elmúlt hetekben szerelték fel, s ez mintegy két és félmillió forint évi megtakarítást eredményez. a kocsánytépő „csipőgépet”, ezekben a napokban próbálják ki.

a végső feldolgozási műveletet, az őrlést a malomkövek helyett a legmodernebb acélhengeres gépek végzik, s az egykori zsákolás helyett pneumatikus berendezés továbbítja a paprikát az üzemrészek között. ez azt eredményezte, hogy 18 szegedi paprikamalomból az idén már csak egy áll, a központi üzem tartalékaként.

a vállalat műszaki dolgozói még sok más új eljárást dolgoztak ki, ami azt eredményezte, hogy az elmúlt tíz év alatt ötszörösére növekedett az egy főre jutó termelési érték.

a manufaktura jelleg megszűnése, a központi paprikagyár nagy termelékenységű egyebek között arra is vezetett, hogy az ősi szegedi mesterséget űzők ezreinek kellett új szakmát tanulniuk. valamilyen az új és a bővülő régi szegedi gyárakban találtak és találnak munkalehetőséget./mti/

- . -

9.25/a

- 13 -

M

bb 14. új műszaki egyetem győrt - új tanszékek az egyetemeken
1 vt/gk/m/hf 1963. április 1.

az elnöki tanács törvényerejű rendeletére győrt műszaki egyetemem nyitnak. az új intézményre azért van szükség, mert népgazdaságunk nagyarányú fejlődése 1980-ig mintegy 70 ezer mérnök kiképzését igényli, amihez meglévő egyetemünk keretei már nem elegendők.

a győri műszaki egyetem 4500-4800 nappali tagozatos hallgatók befogadására épül. munkáját azzal is segítik majd, hogy folyamatosan megfelelő üzemeket, tervező- és kutató intézeteket telepítenek a városba. az új egyetem oktatói karának lakásokat is építenek.

a tervek szerint győr egyetemén az 1968-69-es tanévtől építőmérnöki, gépészmérnöki, közlekedési, valamint híradástechnikai-és műszeripari karon kezdődik meg az oktatás.

a képzés kiszélesítésére bővítik műszaki egyetemünket. az építőipari és közlekedési műszaki egyetemen építőanyagok tanszék és épületgépészeti tanszék, a miskolci nehézipari műszaki egyetemen szervetlen és analitikai kémia tanszék, valamint szerszámgépek tanszék, a veszprémi vegyipari egyetemen pedig rádiókémiai tanszék és vegyipari műveletek tanszék felállítását rendelte el a művelődésügyi miniszter.

a budapesti, a miskolci és a veszprémi műszaki egyetem nappali tagozatain 1980-ig több mint kétszeresére növelik a hallgatók létszámát. ugyancsak jelentősen emelik a létszámot az esti és a levelező tagozatokon. /mti/

---

bb 21. megkezdtek bács megye legnagyobb összefüggő öntözőberendezésének építését kalocsa vidékén

vid/j/m/ká 1963. április 1.

kalocsa vidékén megkezdtek bács megye legnagyobb összefüggő öntözőberendezésének építését. a helyi vízgazdálkodási társulat több mint 64 millió forintot fordít a távvezérlésű, automatizált berendezésekkel ellátott öntözőmű kiépítésére, amely 4 község 8 termelőszövetkezeti gazdaságába juttatja el a vizet. a tervek szerint összesen 8000 holdat öntöznek, s teljes üzemeléskor 4000 szórófej permetezi majd az éltető vizet a szántóföldi és a konyhakerti növényekre. a kijelölt terület felén már az idén megkezdik a csapadékpótlást. számítások szerint a berendezés üzemeltetése évente 5 millió forintba kerül, ezzel szemben a várható évi többletjövedelem 20 millió forint lesz. /mti/

9.40/a

- 14 -

bb 20. iskolamuzeum mecseknádasdon
vid fm tné vm fm 1963. április 1.

a mecseknádasdi iskolások tanárai segítségével felkutatták a faluban és környékén fellelhető régiségeket, érdekességeket és az összegyűjtött mintegy 200 tárgyból iskolamuzeumot rendeztek be. látható ezek között a mecseknádasdon a 17. században először használt vaseke, egy kőből faragott kézi őrlőmalom, a hidas bányából előkerült őskori páfránylevél lenyomata, elkövésdett őskori csigák, kétméteres fuvóshangszer a 17. századból, továbbá a porcelánpipa-gyűjtemény, amelynek darabjait még a faluba betelepülő németek hozták magukkal. a vár közelében végzett utépitési munkák közben számos középkori fegyver és egy mamutagyar is előkerült a földből. ezek is az iskolamuzeum anyagát gazdagítják, amelyet szorgos munkával tovább gyarapítanak a mecseknádasdi diákok. /mti/

---

bb 26. az idén 32 tsz majort villamosítanak vas megyében
vid j vm ki 1963. április 1.

vas megyében az idén újabb 32 termelőszövetkezeti majort villamosítanak. ezekkel együtt százhuszonnégyre növekszik a megyében a villannyal ellátott tsz majorok száma. /mti/

---

bb 22. kísérleti népművelési forma a felnőttoktatásban
i lv/gk vm hk 1963. április 1.

az ipari és a mezőgazdasági üzemekben egyre nagyobb méreteket ölt a szakmunkásképzés. az oktatást azonban nehezíti, hogy a dolgozók számottevő részének nincs meg a nyolc általános iskolai végzettsége, s annak az esti-, levelező oktatásban való megszerzését élet- vagy munkakörülményei gátolják.

a művelődésügyi minisztérium most érdekes kísérletet indított, hogy segítséget nyújtson. tanfolyamokat szerveznek - így például a szabolcs megyei demecserben -, ahol a község értelmisége: pedagógusok, orvosok, agronómusok a két utolsó általános iskolai osztály tankönyveinek alapján matematikai, fizikai, kémiai és biológiai előadásokat tartanak. /folyt.köv./

9.45/a

- 15 -

/bb 22. kísérleti.....1.folyt./vm

a heti előadásokat vita követi. az előadássorozat befejeztével a résztvevők vizsgát tehetnek a tantárgyakból. jövőre a munka folytatódik, ekkor magyar irodalomból, történelemből és földrajzból hallgathatnak előadásokat, s ugyancsak vizsgázhatnak. ha e két év alatt valamennyi tárgyból levizsgáztak, megkapják a hetedik és a nyolcadik osztály elvégzéséről szóló bizonyítványt. akik nem vizsgáznak, de résztvesznek a tanfolyamokon, igazolást kapnak, amellyel felveszik őket a mezőgazdasági szakmunkásképző tanfolyamokra.

budapesten az egyesült izzóban hasonló kísérleti oktatás indult. az előadók, mérnökök és más szakemberek, akik hallgatóikkal ugyancsak hetenként találkoznak, s az előadás után konzultálnak.

ha a kísérlet sikeres lesz, az új közművelődési formát kiterjesztik a középiskolák tananyagára is./mti/

bb 23. a baráti országokon kívül 69 nyugati cég számára exportálunk szaporítunk az idén vetőmagot

i cs/gk vm ká

1963. április 1.

a rendkívül kedvező talaj-és éghajlati viszonyai révén hazánk különösen alkalmas a különböző magnóvények termesztésére, illetve a vetőmagvak szaporítására. a vetőmagtermeltető és ellátó vállalatnál tájékoztatásul közölték, hogy az utóbbi években a hazai igények nagyarányú növekedése mellett a baráti országok is mind többet vásárolnak a kiváló csirázóképességű és a növényfajták jó tulajdonságait szilárdan megőrző magyar vetőmagvakból. a baráti országok közül a legtöbb vetőmagot az idén Lengyelországnak, csehszlovákiának és a német demokratikus köztársaságnak szállítjuk.

a nyugati országok - a múlt évihez képest - kétszeresére növelték vetőmag-szaporításra lekötött területigényüket. eddig 69 nyugati cég kötött az idei esztendőre vetőmagtermesztési illetve szaporítási szerződést. így a mezőgazdasági magnóvények, a kerti-magvak és virágmagvak termő területét országosan a tavalyi 30 ezer holdról 71 ezer holdra bővítették./mti/

9.50/a

- 16 -

bb 24. szakszervezeti intézőbizottságok alakulnak az összevont vállalatoknál - a gyáregységek szakszervezeti bizottságai önállóak maradnak

i sl/tr vm vg

1963. április 1.

az ipar átszervezésével kapcsolatban felmerült a kérdés, hogy a jelentős számú vállalat összevonása milyen változtatásokat tesz szükségessé a szakszervezetek szervezetében. a kérdéssel a szöveti elnöksége is foglalkozott. álláspontja az, hogy a szakszervezeti munkának továbbra is az alapszervezet a legfontosabb területe. a vállalatok gyáregységeiben megtartják önállóságukat a szakszervezeti bizottságok, továbbra is ugyanolyan jogokkal és köteleességekkel rendelkeznek, mint eddig. néhány olyan vállalat választ csupán egyetlen közös szakszervezeti bizottságot, mint a diósgyőri gépgyárak, vagy a magnezitipari művek, ahol a gyáregységek egymás közvetlen szomszédságában vannak. a többi összevont üzemben csupán annyi változás lesz a szakszervezet szervezetében, hogy a vállalat egészét érintő problémák megoldására szakszervezeti intézőbizottságot hoznak létre, ez azonban nem csorbitja a szakszervezeti bizottságok önállóságát. az intézőbizottságban mindenütt a gyáregységek szb. titkárai vesznek részt, az intézőbizottság titkárának tisztjét pedig a legnagyobb gyáregység szb. titkára tölti be. a függetlenített vezetők száma tehát nem növekedhet. az intézőbizottságok foglalkoznak majd a vállalat egészét érintő olyan kérdésekkel, mint az éves tervek és a munkaverseny irányelveinek kialakítása, az igazgatói alap felosztása, a szociális ellátás, a védőruhajuttatás. az üzemi tanácsok és az egyeztető bizottságok továbbra is csak a gyáregységekben működnek./mti/

bb 25. hatezer helyett harmincöt köbméter bányafa - fejlesztik a pajzsos művelést komlón

vid te vm ki

1963. április 1.

a komlói hármas aknán szovjet tapasztalatok alapján vezették be a pajzsos fejtési módszert, amely kitűnően bevált a meredek dőlésű, vastag széntelepek kitermelésére. az erős gerendákból ácsolt pajzs teljes védelmet nyújt az alatta dolgozó bányászoknak. a fa-építmény önsúlyától ereszkedik a felsőbb szintről lefelé, miközben gépi segítséggel a szén az alsó szállítójáraton sorakozó csillékbe ömlik. ehhez a biztosításhoz fából csak tizede kell annak, amennyit a hagyományos módszernél felhasználnak. az eddigi tapasztalatok szerint ezzel az eljárással negyven százalékkal csökken a szén termelési költsége.
/folyt.köv./

9.55/a

- 17

/bb 25. hatezer.....1.folyt./vm

az üzem műszaki dolgozói most a pajzsos művelés fejlesztésén munkálkodnak. eddig egy-egy pajzssal csak egy bányaszint szénét termelték ki, a következő szinthez újat építettek. most úgy készítették elő egy termelőhelyet, hogy ott folyamatosan két szinten „fut”, le a pajzs. a 24 méter hosszúra épített biztosító szerkezet 110-120 méter utat tesz meg, míg az elsőől a harmadik szintig ereszkedik és alatta 15.000 tonna szén termelnek ki a bányászok. e tetemes szénmennyiség kibányászásához mindössze 35 köbméter fát használnak fel. ha ezt hagyományos módon termelnék ki, 6000 köbméterre lenne szükségük. az idei év eredménye az is, hogy megoldották a pajzsba épített különlegesen nagyméretű, nehezen beszerezhető fa kirablását. így gyakorlatilag ennél a fejtési módnál nincs „elvesztett” faanyag. további törekvésük az, hogy ezt a gazdaságos művelési módot a vékony, keményszenű telepek bányászására is kiterjesszék. ezért az év folyamán acélból készülő pajzs alkalmazásával kísérleteznek./mti/

bb 30. pedagógusok a veszprém megyei művelődési házak élén

vid fm/tné vm fm

1963. április 1.

veszprém megye háromszáz művelődési háza közül 290-ben pedagógusok töltik be az igazgatói tisztséget. mindenütt az ő irányításukkal szervezik meg az ismeretterjesztő előadásokat. március közepéig 2000 előadásra került sor a falvakban, s ezek zömét a 600 pedagógusból álló ismeretterjesztő csoport tartotta. a tanítók és tanárok bekapcsolódnak a szövetkezetek életébe is. kővágóórsön veres jeno matematikatanár a béke termelőszövetkezet tagjaiból szak-kört alakított s a tagokat nemcsak könyvelésre, hanem a magasabb matematikai ismeretekre is megtanítja. kertán süle sándor tanító szervezi a tsz-tagok kirándulásait, s az országjárásokon ő az „idegenvezető”. őcs községben visy istván tanító egyedül neveli kilenc gyermekét, s ezenkívül a művelődési ház munkáját is irányítja. a termelőszövetkezeti tagokból kulturcsoportot alakított és rendszeresen tart politikai előadásokat a tsz-ben./mti/

10,00/m

- 18 -

bb 27. átszervezés az építőanyagiparban - több mint 200 üzemből megalakult a téglá- és cserépipari tröszt - az ország kőtermelésének 90-95 százalékát adja majd az új kő- és kavicsipari tröszt

1 sb/str/m/vg

1963. április 1.

több iparág vállalatainak összevonása és az irányítás központosítása után most már megkezdődött az építőanyagipar átszervezése is. április 1-én megalakult a téglá- és cserépipari tröszt, amely egységes vezetésben fogja össze 23 évm. téglagyár 111 üzemének és 19 tanácsi vállalat 96 üzemegységének munkáját. a vállalatok számát csökkentették és a területi elvnek megfelelően 42 helyett 12 vállalatot alakítottak. némelyik több mint 20 üzemegységet, sőt a somogy-, zala megyei téglá- és cserépipari vállalat 33 üzemet irányít. egységesítették a szigetelőanyagipart is azzal, hogy a nyíregyházi perlit-vállalatot a könnyűbeton és szigetelőipari vállalathoz csatolták. az átszervezéssel megszűnt a téglá- és cserépipar irányításának kettőssége és most már arányosabbá teszik az üzemek műszaki fejlesztését, meggyorsítják a korábban elmaradt tanácsi vállalatok fejlődését. az összevonások segítségével lehetővé vált, hogy a törökbálinti téglagyárat kísérleti üzemmé alakítsák, s így új gyártmányok és termelési eljárások kidolgozásával az eddiginél hatásosabban korszerűsítsék a téglá- és cserépipart.

április 1-én megalakult az építőanyagipar másik új központi szerve, a kő- és kavicsipari tröszt. a gazdasági bizottság határozatára az építésügyi minisztérium 37 kőbányájához csatolták a közlekedési- és postaügyi minisztérium összes kőbányáját, valamint a nehézipari minisztériumnak azokat az üzemait, amelyek a követ építkezéseknek szállították. így végeredményben 52 üzemből öt kőbánya vállalatot és egy nagy kavicsbánya vállalatot szerveztek. a régi évm. kőbányák korszerűek és sok géppel rendelkeznek. a többi minisztériumtól átvett üzemek összevonásával most sor kerülhet a gépek kihasználásának fokozottabb megszervezésére, termelőberendezések áthelyezésére. ennél is nagyobb segítséget jelent, hogy a műszaki dolgozók átcsoportosításával javították a vezetés színvonalát, megerősítették a kő- és kavicsipar műszaki irányítását. az átszervezéssel meggyorsult az iparág fejlődése, s az ország zuzott és faragottkő termelésének 90-95 százalékát már egységes irányítás alapján tudja átadni az új tröszt a népgazdaságnak. /mti/

9. 10/a

- 19 -

/bb 25. hatezer.....1.folyt./vm

az üzem műszaki dolgozói most a pajzsos művelés fejlesztésén munkálkodnak. eddig egy-egy pajzssal csak egy bányaszint szenét termelték ki, a következő szinthez újat építettek. most úgy készítették elő egy termelőhelyet, hogy ott folyamatosan két szinten „fut”, le a pajzs. a 24 méter hosszúra épített biztosító szerkezet 110-120 méter utat tesz meg, míg az elsőől a harmadik szintig ereszkedik és alatta 15.000 tonna szenet termelnek ki a bányászok. e tetemes szénmennyiség kibányászásához mindössze 35 köbméter fát használnak fel. ha ezt hagyományos módon termelnék ki, 6000 köbméterre lenne szükségük. az idei év eredménye az is, hogy megoldották a pajzsba épített különlegesen nagyméretű, nehezen beszerezhető fa kiráblását. így gyakorlatilag ennél a fejtési módnál nincs „ elvesztett „ faanyag. további törekvésük az, hogy ezt a gazdaságos művelési módot a vékony, keményszenű telepek bányászására is kiterjesszék. ezért az év folyamán acélból készülő pajzs alkalmazásával kísérleteznek. /mti/

bb 30. pedagógusok a veszprém megyei művelődési házak élén
vid fm/tné vm fm

1963. április 1.

veszprém megye háromszáz művelődési háza közül 290-ben pedagógusok töltik be az igazgatói tisztséget. mindenütt az ő irányításukkal szervezik meg az ismeretterjesztő előadásokat. március közepéig 2000 előadásra került sor a falvakban, s ezek zömét a 600 pedagógusból álló ismeretterjesztő csoport tartotta. a tanítók és tanárok bekapcsolódnak a szövetkezetek életébe is. kővágóórsön veres jeno matematikatanár a béke termelőszövetkezet tagjaiból szakértő alakított s a tagokat nemcsak könyvelésre, hanem a magasabb matematikai ismeretekre is megtanítja. kertán süle sándor tanító szervezi a tsz-tagok kirándulásait, s az országjárásokon ő az „idegenvezető”. ócs községben visy istván tanító egyedül neveli kilenc gyermekét, s ezenkívül a művelődési ház munkáját is irányítja. a termelőszövetkezeti tagokból kulturcsoportot alakított és rendszeresen tart politikai előadásokat a tsz-ben. /mti/

10,00/m

- 18 -

bb 27. átszervezés az építőanyagiparban - több mint 200 üzem-
ből megalakult a téglá - és cserépipari tröszt - az ország kő-
termelésének 90-95 százalékát adja majd az új kő- és kavicsipari
tröszt

1 sb/str/m/vg

1963. április 1.

több iparág vállalatainak összevonása és az irányítás központosítása után most már megkezdődött az építőanyagipar átszervezése is. április 1-én megalakult a téglá-és cserépipari tröszt, amely egységes vezetésben fogja össze 23 ém.téglagyár 111 üzemének és 19 tanácsi vállalat 96 üzemegységének munkáját. a vállalatok számát csökkentették és a területi elvnek megfelelően 42 helyett 12 vállalatot alakítottak. némelyik több mint 20 üzemegységet, sőt a somogy-, zala megyei téglá- és cserépipari vállalat 33 üzemet irányít. egységesítették a szigetelőanyagipart is azzal, hogy a nyíregyházi perlit-vállalatot a könnyűbeton és szigetelőipari vállalathoz csatolták. az átszervezéssel megszűnt a téglá- és cserépipar irányításának kettőssége és most már arányosabbá teszik az üzemek műszaki fejlesztését, meggyorsítják a korábban elmaradt tanácsi vállalatok fejlődését. az összevonások segítségével lehetővé vált, hogy a törökbálinti téglagyárat kísérleti üzemmé alakítsák, s így új gyártmányok és termelési eljárások kidolgozásával az eddiginél hatásosabban korszerűsítsék a téglá- és cserépipart.

április 1-én megalakult az építőanyagipar másik új központi szerve, a kő- és kavicsipari tröszt. a gazdasági bizottság határozatára az építésügyi minisztérium 37 kőbányájához csatolták a közlekedési- és postaügyi minisztérium összes kőbányáját, valamint a nehézipari minisztériumnak azokat az üzemelt, amelyek a követ építkezéseknek szállították. így végeredményben 52 üzemből öt kőbánya vállalatot és egy nagy kavicsbánya vállalatot szerveztek. a régi ém. kőbányák korszerűek és sok géppel rendelkeznek. a többi minisztériumtól átvett üzemek összevonásával most sor kerülhet a gépek kihasználásának fokozottabb megszerzésére, termelőberendezések áthelyezésére. ennél is nagyobb segítséget jelent, hogy a műszaki dolgozók átcsoportosításával javították a vezetés színvonalát, megerősítették a kő- és kavicsipar műszaki irányítását. az átszervezéssel meggyorsult az iparág fejlődése, s az ország zuzott és faragottkő termelésének 90-95 százalékát már egységes irányítás alapján tudja átadni az új tröszt a népgazdaságnak. /mti/

9.10/a

- 19 -

bb 31. előkerültek a tiszazugi arzénes gyilkosságok periratai
vid/fm/tné/m/fm 1963. április 1.

a szolnoki állami levéltárban a törvényszéki iratanyagok rendezése közben előkerült a hírhedt tiszazugi arzénes gyilkosságok periratainak egyrésze. a több ezer oldalas törvényszéki és vizsgálati jegyzőkönyvek, leletek, tanuyallomások megrázóan dokumentálják a huszas évek arzénes gyilkosságait, amelyeket nagyréven és a környező községekben követtek el az asszonyok. a periratok szerint a fő tárgyalást 1929 december 13-án kezdték meg. a fővadászt, fazekas gyuláné szülésznőt azonban már nem tudták felelősségre vonni, mert 1929 július 29-én öngyilkos lett. a dokumentumok fényt derítenek arra is, hogy a gyilkosságok zömét féltékenységből, öröklési és vallási okokból, nyomorúság miatt követték el. a dokumentumok feldolgozását megkezdték a levéltár munkatársai. /mti/

---

bb 32. új, könnyebb szakmákra tanítják a mórakalmi tbc-s átképző szociális otthon lakóit

vid/tr/m/fm 1963. április 1.

a nyolcvan férőhelyes mórakalmi tbc-s átképző szociális otthon lakói - addig is, amíg elhagyhatják az intézetet - rendszeresen tanulnak. orvosi felügyelet mellett szakmunkássá képezik őket. a vas-, fa-, szabó- és cipészipari műhelyekben új, könnyebb szakmákra tanítják meg az egykori bányászokat, élelmiszeripari dolgozókat, földműveseket, akik gyógyulásuk után nem térhetnek vissza eredeti foglalkozásukhoz.

az intézmény öt éves fennállása óta eddig hatvanan tértek vissza lakóhelyükre, és szakmunkásbizonyítvány birtokában üzemekben, ktsz-ekben helyezkedtek el, illetve kisiparosok lettek. az otthon lakói a szakma tanulása mellett levelező úton az általános iskolai, illetve - akik ezt már befejezték - középiskolai tanulmányaikat is folytathatják. /mti/

11.-

- 20 -

PK

bb 34. hármás bemutató az operaházban
sr/tr vm sr 1963. április 1.

a magyar állami operaházban vasárnap este hármás bemutatót tartottak: előadták kozma józsef elektronikus szerelem című vígoperáját, amelynek koreográfiáját seregi lászló tervezte, rendezte szinetár miklós, a zenekart blum tamás vezényelte. sugár rezsó a tenger lánya című táncjátékát tóth péter dirigálta, koreográfiáját lőrincz györgy tervezte. igor sztravinszkij: le sacre du printemps /tavasz-ünnep/ című egyfelvonásos balettjét kóródy andrás vezényelte, koreográfiáját eck imre tervezte.

a három egyfelvonásos főszerepeit radnay györgy, mátyás mária, dózsa imre, orosz adél, róna viktor, fülöp viktor és kun zsuzsa alakította.

a bemutatón megjelent kádár jános, biszku béla, fehér lajos, fock jenő, kállai gyula, szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának tagjai, nyers rezsó, a politikai bizottság póttagja, a központi bizottság, az elnöki tanács és a minisztertanács több tagja, valamint politikai, társadalmi és kulturális életünk számos más ismert személyisége.

a közönség mindhárom művet tetszéssel, tapssal fogadta. /mti/

---

bb 29. huszezer pécsi fiatal vesz részt az „ifjuság a szocializmusért”, mozgalomban

vid/fm/tné/m/fm

1963. április 1.

az elmúlt évben az „ifjuság a szocializmusért”, mozgalomban résztvevő 16.000 pécsi kishatal 340.000 óra társadalmi munkát végzett, és a fiatalok kilencven százaléka szerezte meg az „ifjuság a szocializmusért”, mozgalom jelvényét. a követelmények teljesítésében példamutató ércbánya vállalat kishatal bizottságát és a sopiana gépgyár kishatal alapszervezetét vörös zászlóval tüntette ki a városi kishatal bizottság, 13 kishatal vezetőt pedig könyvvel jutalmazott.

az idén már huszezerre emelkedett a mozgalomban résztvevő pécsi fiatalok száma. összesen 350.000 óra társadalmi munkát vállaltak, ebből 70.000 órát a mecsek- orfői vízi üdülőttelep kialakításán, 80.000 órát a nyári építőtáborokban, 30.000 órát fásítási munkálatokkal töltenek el. /mti/

11.15/a

- 21 -

PK

bb 28. az idén 12 új műszaki filmet gyárt házilag az építőipar - nemzetközi együttműködés a kelet-német, csehszlovák és lengyel filmstúdiókkal - a magyar szakemberek dolgoztak ki javaslatot a kgst országok építőipari filmjeinek cseréjéről

i sb/tr vm vg

1963. április 1.

az építésügyi dokumentációs iroda műszaki kisfilmszolgálatára sok új filmalkotás gyártásával és vásárlásával segíti az idén az építőipari dolgozók szakmai műveltségének fejlesztését. a filmstúdió 12 új kisfilmet készít a legfontosabb építési munkákat meggyorsító, korszerű módszerekről. többek között négy filmet forgatnak majd a nagy gondot okozó befejező munkáknak - villanyszerelés, festés, padlóburkolás és csőszerelés - a gépesítéséről. sok segítséget ad a műszaki dolgozóknak az a film, amelyet a folyamatos építésszervezési eljárásról készítenek, mert az idén már valamennyi nagyobb építkezésen át kell térni erre a korszerű munkamódszere. most kezdték meg a széleskörű tapasztalatcserére javasolt újítások filmjének forgatását.

a hazai építőipari filmstúdió az utóbbi hónapokban jó együttműködést alakított ki a baráti országok szakembereivel. eddig 24 építőipari kisfilmet vásároltak a csehszlovák, a kelet-német és a lengyel társintézetektől. nemrégiben azonban berlinben jártak a magyar szakemberek és nagyon hasznos együttműködési szerződést kötöttek. megállapodtak a kelet-német filmszakemberekkel, hogy minden új kisfilmről, sőt visszamenőleg is a fontosabb alkotásokról sokszorosítható másolatot küldenek egymásnak. a három baráti ország segítségével így a hazai 12 helyett több mint 50 új műszaki kisfilmmel bővítik az idén a vállalatoknak kölcsönözhető filmek választékát. szoros együttműködést terveznek az összes kgst országok építőipari kisfilmcseréjének fejlesztésére is. a magyar szakemberek állították össze javaslatot ennek az együttműködésnek a kialakítására. előreláthatóan májusban döntenek a tagországok képviselői a magyar javaslatról, amely szerint budapesten lenne a baráti országok építőipari filmcseréjének központi archívuma. ez bonyolítaná le a cserét a hamarosan felépülő új központi filmlaboratórium segítségével. ha a kgst elfogadja a magyar javaslatot, akkor mindegyik baráti ország évente 150-200 új műszaki kisfilmet kaphat a legkorszerűbb építőipari gépekről és munkamódszerekről. /mti/

11.25/a

- . . -

- 22 -

PKK

bb 33. komárom megyében az idén végző általános iskolások 95 százaléka jelentkezett továbbtanulásra

vid/fm/tné/m/fm

1963. április 1.

a komárom megyei tanácsnál most összesítették, hogy az általános iskolát idén végző tanulók közül hányan jelentkeztek továbbtanulásra. az eredmény nagyon kedvező. a városokban szinte már általánossá vált a nagyobb műveltség megszerzésére való törekvés. esztergomban például az idén végző 324 tanulóból mindössze 14, tatabányán 729-ből csak 18, oroszlányban, a fiatal bányászvárosban 193-ből csupán 19 nem akar továbbtanulni. olyan paraszti lakosságú vidéken, mint a komáromi járás is, a tanulók 85 százaléka tanul tovább. a megyében az idén végző általános iskolások 95 százaléka folytatja tanulmányait. a fiatalok több mint fele középiskolába kíván járni. másfélezer diák ipari tanulóknak jelentkezett.

a továbbtanulás iránti nagyfokú érdeklődés nagy feladat elé állítja a megye oktatási hálózatát. a tatabányai árpád gimnáziumban jövőre hét első osztályt nyitnak. az összesen negyven középiskolai első osztállyal a következő tanévben már százharmincötre emelkedik a megyében a gimnáziumi, illetve közgazdaságtudományi osztályok száma. ehhez a növekedéshez a jövőre érkező új pedagógusgárda nem elegendő. ezért a megyei tanács művelődési osztálya sokféle intézkedéssel biztosítja a szükséges tanerőt. az általános iskolákból átviszik a gimnáziumba a középiskolai tanárokat. megszüntetik az öt plusz egyes oktatás kísérő tanárhálózatát. ezt a feladatot a kisz-re bízzák, s ahol a munka fokozottabb felügyeletet kíván, nyugdíjas pedagógusokat vonnak be.

közben már készülnek a következő években várható még nagyobb igények kielégítésére. az ötéves terv végéig hatvannégy új középiskolai tantermet építenek a megyében. /mti/

- . . -

11.37/a

- 23 -

PKK

bb.35. megállapították a kertészeti primőrök új fogyasztói árát

1/n.j./a nk

1963. április 1.

a nagyvásártelepre és a hámán kató téri piacra vasárnap és hétfőn 25 vagon és 49 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: alma 16 vagon, gyökérzöldség 1 vagon, savanyúság 2 vagon, vegyes zöldségáru 1 vagon, narancs 2 vagon, citrom 1 vagon és tojás 2 vagon.

a kertészeti primőrök fogyasztói ára hétfőn így alakult: 8 dekágrammos saláta fejenként 4.20, 6-7 dekágrammos 3.80, piszta hónaposretek csomónként 4.20, zöldhagyma csomónként 1.40, metélőhagyma cserepenként 5.60, tisztított paraj kilónként 9.80 forint./mti/

bb.36. időjárásjelentés

tm/a

1963. április 1.

a meteorológiai intézet jelenti április 1-én, hétfőn 13 órakor:

a hőmérséklet csökken

kelet és észak-európa nagy részén tovább tart a száraz, hideg időjárás. a hőmérséklet a kijev-kurszki vonaltól északra és svédországtól keletre fekvő területeken ma reggel általában mínusz 10 fok alatt volt. európa többi részén felhős, az évszakhoz képest hűvös az idő. közép- és dél-európában esők vannak. hazánkban tegnap változóan felhős volt az időjárás, závorszerű esőkkel. többhelyen zivatar fejlődött ki és jég is hullott. a csapadék mennyisége az északkeleti megyékben és a duna-tiszaközének középső tájain általában 2-8, a dunántul északi felében 5-15 milliméter volt. kapuvártán azonban 20, siófokon 21, pápán 22, csornán 24 millimétert mértek. az ország többi részén nem haladta meg az 1 millimétert. északkeleten borult maradt az idő, az ország északi felében általában 1-4, a déliben 4-8 óráig tartó napsütés volt. a hőmérséklet a nap folyamán északkeleten 7-11, a nyugati országhatár közelében 10-13 máshol 12-17 fokig emelkedett. ma hajnalban 3-6, a déli megyékben 1-3 fokig süllyedt. ma délelőtt folytatódott a hűvös, felhős, többhelyen esős időjárás. budapesten tegnap a hőmérséklet napi középértéke 10.2 fok volt, 1.3 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 8 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 758 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú. várható időjárás kedd estig: hűvös, erősen felhős idő. többfelé eső, az északi megyékben havas eső, a hegyeken havazás. helyenként élénk északkeleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 0, plusz 4, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 4-7 fok között. a duna vizállása ma reggel 421 centiméter./mti/

14,00/m

- 24 -

bb 37. soronkívül teljesítették a szovjet megrendelők kérését a pápai elekthermax-ban - elkészült a „tűzhely-sor”, mintapéldánya

vid te vm ki

1963. április 1.

a pápai elekthermax évek óta rendszeresen szállít a szovjet-unióba nagykonyhai tűzhelyeket. a tetszetős kivitelű üzemi konyhai és éttermi berendezések megnyerték a megrendelők tetszését és a készülékek megbízhatóságát is nagyra értékelték a magyar tűzhellyel dolgozó szakácsok.

a vevők kérésére most az elekthermax műhelyében érdekes kísérletsorozat fejeződött be. a régebbi nagyméretű készülékek helyett soron kívül kisebb formájú tűzhelyet alakítottak ki, amelyből egyszerűre több kapcsolható sorba. így a nagyobb gyárkombinátók konyhájában is gazdaságosan kihasználhatják a magyar villanytűzhelyet. a készülék szögletes formájú és kilenc főzőlapos kivitelben szállítják majd a sorozatgyártás megindulása után./mti/

bb 38. megkezdődött az építőipari és közlekedési műszaki egyetem tudományos ülészsaka

t tz/tm vm vg

1963. április 1.

hétfőn reggel a műegyetem dísztermében dr. perényi imre rektor megnyitó szavaival megkezdődött az építőipari és közlekedési műszaki egyetem tudományos ülészsaka.

az ülészsak céljával most csupán az országos távlati tudományos kutatási terv által az egyetemre bízott egyik feladat, az építés és az építészet korszerű fejlesztésének kutatása terén elért első, tavaly „megérett”, eredmények ismertetését tűzték ki.

ezek az eredmények a két és fél napos tanácskozáson 14 előadásban, egyetemi professzorok - köztük nemzetközileg ismert tudósok - és fiatal tehetségek előadásában kerülnek most nyilvánosságra.

az ülészsakon 11 külföldi - szovjet, csehszlovák, lengyel, bolgár, német és jugoszláv - tudós is részt vesz./mti/

14,12/m

- 25 -

bb 39. utnak indult az év legnagyobb létszámú szovjetunióbeli kirándulása

1 tz/tm vm vg

1963. április 1.

hétfőn reggel utnak indult a keleti pályaudvarról a szovjetunió felé 180 vas megyei dolgozó. ez a kirándulás, amelyet közösen szervezett a magyar-szovjet baráti társaság és az ibusz, több szempontból is egyedülállónak tekinthető.

nemcsak a megye első ilyen nagyarányú turisztikai megmozdulása, hanem egyúttal az év legnagyobb létszámú szovjetunióbeli kirándulása is. azonkívül ennek a társasutazásnak a résztvevői a 12 napos túra első nyolc napjában három csoportra oszolva három különböző utvonalat járnak be, amelyek közül az egyik, a Lvov-ogyessza-herszon-zaporozsje-moszkva-i utvonalon most utazik végig először magyar kirándulócsoport. az utolsó napokat azután már mindnyájan együtt használják fel a moszkvával való megismerkedésre és együtt is érkeznek haza a vas megyei turisták április 12-én. /mti/

- . -

bb 40. a fővárosi fürdőigazgatóság közli

vm cz

1963. április 1.

hogyan április 4-én, felszabadulásunk ünnepén a kezelésében lévő minden fürdő zárva lesz. /mti/

- . -

bb 41. száznyolcvan lakás építését kezdték meg lentiben

vid te vm ki

1963. április 1.

a zala megyei építőipari vállalat dolgozói hétfőn tíz, egyenként 18 lakásos, négyemeletes lakóház alapozási munkáit kezdték meg lentiben. az épületeket a zalaegerszegi blokkgyárban készült közepméretű téglablokkokból állítják össze és a terv szerint az év végére valamennyi épület beköltözhető lesz. /mti/

- . -

14, 19/m

- 26 -

M. K.

bb 42. tizenkétezeröttszázötvenháromszor csapoltak vasat a nagyjavításra leállított dunaujvárosi 2-es kohóból

vid/te/m/ki

1963. április 1.

a dunaujvárosi 2-es kohót nagyjavításra leállították. a kohóból, az 1957 októberi üzembehelyezése óta, vasárnap tizenkétezeröttszázötvenháromszor csapoltak és összesen, 1,407.402 tonna vasat adott a népgazdaságnak.

az öt és fél évig folyamatosan üzemelt kohó nagyjavítását és korszerűsítését a szerelők és építők a tervezett 50 nap helyett 40 nap alatt szeretnék elvégezni.

a nagyjavítás terveszerűen kezdődött és a kohászok már az első napon egy-két órás előnyt szereztek. a kohó bontásában néhány napig elsősorban a kohászok vesznek részt és csak azután kezdik meg az új szerkezetek és berendezések építését. /mti/

- . -

bb 43. helyreigazítás

m/cz

1963. április 1.

1963. március 31. vasárnapi bb 19. sz. hírünk - befejeződött a medosz 21. kongresszusa 1. folyt. 21. sora helyesen:

misi sándor a kisz központi bizottságának osztályvezetője ...

/mti/

- . -

bb 44. kitüntetések

t sl/sze/m/vg

1963. április 1.

dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter a közelgő április 4. alkalmából hétfőn kormánykitüntetésekkel adta át a gazdasági munkában élenjáró kohó- és gépipari dolgozóknak.

munka érdemrendet kapott posch gyula, a magyar optikai művek igazgatója, dr. klaniczay sándor, a láng gépgyár tervezője, zental ernő, a magyar kábel művek igazgatója, szabó lajos, az ózdi kohászati üzemek vezetőmunkása, torma nádor, a csepeli csőgyár főmechanikusa és uzsoki miklós, a beloiannisz híradástechnikai gyár fejlesztési osztályának vezetője. harmincöt dolgozót a szocialista munkáért érdeméremmel, 41-et pedig munka érdeméremmel tüntettek ki. /mti/

14, 33/m

- 27 -

T. K.

M. K.

bb 45. budapesten is megjelent ceruzavonal - megkezdődött a különlegességi női divatszalon divatbemutató sorozata

t sz/sze vm vg

1963. április 1.

a szokásos tavaszi-nyári kollekciójának bemutatóját e héten tartja a városligeti gundel-étteremben a váci utcai különlegességi női divatszalon. a nemzetközi divatot frissen követve a szalon itt mutatja be először a párizsban nemrég megjelent új divatvonalat, a ceruzaformát. a ruhák keskenységükkel és kerekességükkel emlékeztetnek a ceruzára, általában lezser princessz-szabásuak és ujatlanok, sőt a váll egy részét is szabadon hagyják, ez a divatvonal nyárra kellemesnek ígérkezik, elsősorban fiatal nőknek ajánlják. már nemcsak a tavaszi, hanem a nyári ruhátár fő kelléke is a kosztüm, a kollekció legszebb részét a nyári vászon, santung, panama kosztümök képezték. különös gondot fordítottak a bluzok anyagának és szabásvonalának megválasztására. sok sötétkefe-fehér kombinációju öltözetet mutattak be, ezenkívül divatosak az érett gyümölcs színei, a piros és a sárga, valamint a zöld legkülönbözőbb árnyalata, a tavaszi rügy színétől egészen a nyári lombig./mti/

bb 46. megnyílt az ország első abc áruháza vácotton

1 kf/kf vm vg

1963. április 1.

vácotton a dunai cement-és mészművek dolgozóinak egy új városrészt építettek, amelynek élelmiszer és iparcikk ellátására korszerű áruházat létesített a kereskedelem. az ország első abc áruházat tausz jános belkereskedelmi miniszter hétfőn ünnepélyesen adta át rendeltetésének. a 2 millió forint költséggel épült 700 négyzetméter alapterületű áruház egyben az ország második legnagyobb élelmiszer boltja. nemcsak élelmiszereket, hanem a háztartásokban naponta szükséges apróbb iparcikkeket is ott vehetik meg a vásárlók. jelenleg mintegy 4 500-5 000 lakosa van az áruház közvetlen környékének, azonban bő áruválasztékával tehermentesítheti a város zsúfolt bolthálózatát, s a következő években kielégíti - a további lakásépítkezések nyomán - jelentkező nagyobb igényeket is./mti/

bb 47. a hortobágyi csárda kéményén még üres a gólyafészek - későn érkeznek az idén a hosszulábu madarak

vid kz vm ká

1963. április 1.

a hosszúra nyúlt kemény tél miatt az idén alaposan felborult a vándormadarak „menetrendje”, példátlanul későn, március utolsó napjaiban érkeztek meg az első gólyák a hortobágyra is. a híres csárda kéményén még most is üres a fészük. a vadlibák viszont már nagy tömegben „tartózkodnak”, a pusztán, mégpedig szinte teljes biztonságban a vadászoktól. a libák ugyanis a még belvizekkel borított területek ugynevezett „totyogóiba”, húzódtak, s itt szinte lehetetlen megközelíteni őket./mti/

15.35/n

-28-

bb 48. tiz és félezer hold tavaszi vetés, 17 000 hold friss szántás békés megye határában

vid kz szb ká

1963. április 1.

a korábbi napok jórészt még csak szórványos munkakezdései után most már teljesen benépesül, igazi tavaszi képet ölt a békés megyei határ. a koratavasziak - borsó, mák, árpa, helyenként pedig a cukorrépa - magja már ezideig tiz és félezer holdon került a földbe. a kellőképpen szikkadt talajokon mindenütt munkához fogtak a szántótraktorok. elsőnek az őszről elmaradt mélyszántásokat igyekeznek pótolni, erőfeszítéseik eredményességét jelzi, hogy hétfő estig 17 000 holdat meghaladó területen végezték el ezt a fontos munkát./mti/

bb 49. „lassított”, borsóvetés csongrádban

vid kz szb ká

1963. április 1.

2 000 hold velő-és kifejtő-borsót termelnek az idén a csongrád megyei közös gazdaságok a szegedi konzervgyár megbízásából. a termelést úgy szervezik meg, hogy a konzervgyár ne egyszerre, hanem több hónap alatt, folyamatosan kapja meg e nagy területről a zöldárut. e célból „lelassítják”, pontosabban: szakaszokra osztják már a vetést is. a többnapos időközökkel egymásra következő szakaszokban földbe került mag különböző időben kel ki, s természetesen a termését is a vetésnél „beállított”, szakaszonként érleli meg./mti/

bb 51. munkásvédelmi betétlapot kapnak a fogatosok és a traktorosok

vid te-lm ká

1963. m április 1.

hétfőn délután a dunaujvárossal szomszédos előszállás szabadság termelőszövetkezetében küldött közgyűlést tartottak, amelyen érdekes munkásvédelmi határozatot hoztak. úgy döntöttek, hogy munkásvédelmi betétlappal látják el a traktorosokat és a fogatosokat. a termelőszövetkezetben 26 traktoros és 49 fogatos 3-3 betétlapot. bármilyen közlekedési szabálytalanság, vagy társadalmi kár esetén, amelyet járműveikkel okoznak, a betétlapokat sorra bevonják. betétlap elvonás jár azért is, ha nem gondoskodnak megfelelően a traktor, vagy a fogat karbantartásáról. akinek mindhárom betétlapját bevonták, fél évig nem dolgozhat eddigi munkakörében./mti/

15.47/n

-29-

bb 50. személygépkocsival, Lovaskocsival ütközött össze a vigyázatlan motorkerékpáros

1 bc/gk szb sr

1963. április 1.

a 9. kerületi soroksári uton figyelmetlenül vezetette kb 11-69 rendszámú motorkerékpárját kor Mihály 20 éves segéd munkás, budapesti lakos. a 152. számú ház előtt összeütközött egy kétfogatu Lovaskocsival. a vigyázatlan motorkerékpáros súlyosan megsérült az összeütközésnél. kórházba szállították.

az egyetem tér és a károlyi utca torkolatánál nagy Miklós 24 éves segéd munkás, budapesti lakos figyelmetlenül lélepett a járdáról. emiatt egy 15-ös autóbusz vezetője hirtelen fékezni kényserült. özv. horvátovics Ivánné 73 éves nyugdíjas és csányi Jánosné 26 éves kalauz elesett a kocsiban és könnyebben megsérült. mindkettőjüket kórházba szállították.

major Imre 23 éves szobafestő motorkerékpárjával a balatoni műút és a Bartók Béla ut torkolatánál nem adta meg az elsőbbséget a ca 04-94 rendszámú személygépkocsinak. vigyázatlansága miatt a két jármű összeütközött, s a személygépkocsi az árokba fordult. Guter Muth Henrikné, a személygépkocsi utasa és Szalai Vincéné, aki a motorkerékpáron utazott, könnyebben megsérült az összeütközésnél. /mti/

--

bb 55. száztizezer virágpalántát ültetnek a nyíregyházi parkokba - ülést tartott a városi tanács

vid fm/tné szb fm

1963. április 1.

a nyíregyházi városi tanács hétfőn többek között a városgazdálkodási és kertészeti vállalat idei felkészüléséről tárgyalt. a jelentés szerint az idén több mint 500 000 négyzetméternyi terület tisztántartását végzi a vállalat. a parkosított terület 5.300 négyzetméterrel nő. megkezdik az arany János utcai új lakótelep környékének rendezését és a sóstói fürdő parkjának teljes felújítását. az utóbbit három év alatt készítik el körülbelül három- és félmillió forint költséggel. huszonnégy utcát fásítanak. több mint háromezer facsemetét és huszonnolcezer díszcserjét ültetnek el. a növényházakban mintegy száztizezer virágpalántát nevelnek, s május közepén kezdik meg kiültetésüket a parkokba. /mti/

--

16.00/n

-30-

bb 52. tsz-asszonyok ajándéka az andornaktályai szociális otthon lakóinak

1 vd/fm-lm fm

1963. április 1.

az egri járási nőtanács kezdeményezésére a termelészövetkezeti asszonyok időnként meglátogatják és megajándékozzák az andornaktályai szociális otthon lakóit. a közelgő felszabadulási évforduló alkalmából hétfőn a termelészövetkezetek nőbizottságainak mintegy nyolcvan küldötte kereste fel az idős embereket és ajándékokkal kedveskedtek nekik. /mti/

--

bb 53. levelező hallgatók államvizsgálója debrecenben

vid fm/tné-lm fm

1963. április 1.

hétfőn a debreceni agrártudományi főiskolán tizennyolc levelező hallgató államvizsgálója kezdődött meg. a vizsgázók: termelészövetkezeti és állami gazdasági vezetők, valamint a mezőgazdasági osztályokon dolgozó szakemberek.

a debreceni agrártudományi főiskolán hétfőn került sor első alkalommal diplomaterv megvédésére: három mezőgazdasági szakember védi meg tudományos szakdolgozatát. /mti/

--

bb 54. fizikusnapok pécsen

vid fm/tné-lm fm

1963. április 1.

a tit baranya megyei szervezete rendezésében hétfőn fizikusnapok kezdődtek pécsen. a fizikusnapokat Jéges Károly, a pécsi tanárképző főiskola tanszékvezető tanára nyitotta meg, majd dr. Marx György Kossuth díjas egyetemi tanár, a fizikai tudományok doktora „az elemi részecskék”, német Judit és Fáy Gyula tudományos munkatársak „az atommagok”, illetve „az atomok és molekulák”, címmel tartottak előadást. /mti/

--

16.02/n

-31-

Handwritten signature

bb 56. megkezdődött a fővárosi köjál egészségügyi tudományi konferenciája

t ms/sze szb sr

1963. április 1.

ötven évvel ezelőtt kezdte meg működését a fővárosi köjál elődje, a budapesti fertőtlenítő intézet, amely a maga idejében európa egyik legmodernebb ilyen intézménye volt. a tíz évvel ezelőtt megalakult fővárosi köjál, amelyben az egykori fertőtlenítő intézet ma mint fertőtlenítő osztály működik, a szocialista egészségügy magasabb követelményeinek megfelelően fejlesztette tovább és szélesítette a fővárosi közegészségügyi-járványügyi munkáját.

a kettős évforduló alkalmából a budapesti köjál háromnapos egészségügyi tudományi konferenciát rendezett, amelyet hétfőn a központi városháza művelődési termében ünnepélyesen nyitottak meg. a megnyitó ünnepségen jelen volt dr. doleschall frigyos egészségügyi miniszter, dr. simonovits istván, az egészségügyi miniszter első helyettese, dr. vilmon gyula miniszterhelyettes, dr. sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke, dr. gál györgy, az mszmp központi bizottságának osztályvezető helyettese, rostás istván, a magyar vöröskereszt főtitkára, dr. törő imre kossuth-díjas akadémikus, a budapesti orvostudományi egyetem rektora, valamint a magyar egészségügyi tudomány több neves művelője.

dr. pesta lászló, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese megnyitó szavaiban hangsúlyozta: a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága a továbbiakban is szíven viseli budapesti közegészségügyét és elősegíti, hogy a köjál az eddiginél is eredményesebben szolgálhassa a főváros lakóinak egészségvédelmét.

ezután dr. kapos vilmos, a köjál igazgatója ismertette a nagyjelentőségű egészségügyi intézmény fejlődését és a település-egészségügy, az élelmezés-egészségügy, a munka-egészségügy és a járványügy terén elért fontosabb eredményeit és a megoldásra váró problémákat. megállapította, hogy az elmúlt tíz év alatt jelentős eredmények születtek, de a köjál jelenlegi szervezeti felépítésében nehezen fog a várható fejlődéssel lépést tartani. szükséges tehát minél előbb szervezeti változtatásokat végrehajtani. a közegészségügyi ellátás továbbfejlesztésére a meglévő köjál mellett négy budapesti fiókinintézményt kell létrehozni, megfelelő laboratóriumokkal ellátva, az első ilyen fiók-köjál magja adva van az ulászló utcai laboratóriumban, amelyet az egészségügyi minisztérium és a fővárosi tanács elhatározása alapján még a jelenlegi tervidőszakban a köjál buda-déli fiókjává kívánják kifejleszteni.

/folyt.köv/
16.20/n

-32-

W

bb 56. /megkezdődött a fővárosi... 1. folyt./- szb

az előadást követő szünet után a külföldi testvérintézmények képviselői: dr. m. szokolovszkij, a moszkvai, dr. j. ledtki, a varsói, dr. v. krasna, a prágai és dr. gy.i. petrov, a szófiai köjál vezetője mondott üdvözlő beszédet.

az ünnepélyes megnyitótulés kitüntetések átadásával végződött. dr. doleschall frigyos a köjál három kiváló munkatársának szocialista munkáért érdemérmet, egynek munka érdemérmet, négynek az egészségügy kiváló dolgozója kitüntetést nyújtotta át és többeket miniszteri dicséretben részesített.

délután a köjál nagytermében dr. m. szokolovszkij a moszkvai, dr. v. krasna a prágai köjál feladatait és munkáját ismertette.

kedden és szerdán számos előadás hangzik el a fővárosi közegészségügyéről és a legkülönbözőbb egészségügyi tudományi problémákról. /mti/

--

bb 57. „áprilisi tréfa”, az időjárásban: vasárnap nyárias záporok, zivatarok, hétfőn novemberi hideg-szivárgás - ritkul a felhőzet, több napsütést várhatunk

1 cs/hmé szb ká

1963. április 1.

az időjárás rövid javulási szakaszát már vasárnap megzavarta egy északnyugati frontbetörés, amely a dunántúlon és az alföld egyes vidékein - összesen 24 helyen - okozott nyárias erősségű záporokat, zivatarokat, a merthonvásár felett késő délután zajlott erős zivatar villámai a fővárosban is láthatók voltak. a záporok többsége 5-9 milliméter csapadékot hozott, pápán azonban 22, csornán 24 milliméter eső zuhogott alá néhány óra alatt.

afféle rossz április 1-i tréfaaként a nyárias zivatarok után hétfőn hajnalban megérkezett az északkeleten lappangó hideg góc hulláma, lassu szivárgás formájában, s a hőmérséklet rohamosan csökkent. míg például a vasárnapi maximumok 14 fokig, sőt afölé emelkedtek, s napi középértéke egy fokkal túlhaladta a sokévi átlagszintet, hétfőn általánosan 5-8 fokos maximális értékek alakultak ki, a napi középérték pedig több fokkal elmaradt a normáltól.

a kárpátok láncá egyelőre feltartóztatta a hideg rohamos betörését, de a szivárgás a jelek szerint tovább tart. számítanunk kell arra, hogy az északkeleti megyékben és a magasabb hegyeken lesz még szórványos havazás, havas eső, amint azonban a lassan elvékonyodó felhőzet érvényesülni engedi az erős áprilisi napsugárzást, - remélhetőleg néhány vidéken már kedden, - a nappali felmelegedés ismét emelkedni kezd. /mti/

--

16.31/n

-33-

W

bb 58. a felszabadulás évében született fiatalok találkozója szolnokon

i vid fm szb fm

1963. április 1.

szolnokon minden évben április 4. előtt megrendezik azoknak a fiataloknak a találkozóját, akik a felszabadulás évében születtek. az idei találkozóra hétfőn került sor, amelyre a magyar rádió és televízió szolnoki stúdiója hívta meg a 18 éveseket. mintegy száz ifjú munkásnak, parasztfiatalnak és most érettségiző diáknak kedveskedtek ünnepi műsorral. /mti/

--

bb 59. zenei hetek miskolcon

i vid fm szb fm

1963. április 1.

miskolcon hétfőn hetedik alkalommal nyitották meg a hagyományos zenei heteket. a bartók béla zeneművészeti szakiskolában rendezett megnyitón gribovszki lászlóné, a városi tanács vb. elnökhelyettese mondott bevezetőt, majd a város öt kórusa hangversenyt adott kodály zoltán 80. születésnapja tiszteletére. /mti/

--

bb 60. újabb hajójáratokat indít a mahart

k sb/gk szb vg

1963. április 1.

a mahart értesíti az utazóközönséget, hogy újabb hajójáratokat indít:

a soroksári duna-ágban a ráckeve - dömsöd - tass közötti hajójáratot április 4-én;

a balatonon szántódrév - tihanyrév közötti kompjáratot; valamint siófok - balatonfüred - tihany között a személyhajó-járatot április 3-án;

balatonboglár - révfülöp és fonyód - badacsony között a személyhajó-járatot április 11-én indítja. /mti/

--

16.41/n

-34-

bb 61. előadás debrecenben a román nyelvéről

i vid fm/ szb fm

1963. április 1.

dr. magyar zoltán debreceni tanár hétfőn diákok számára előadást tartott a román nyelvéről, általa alkotott új nemzetközi műnyelvről. többek között ismertette az új műnyelv külföldi visszhangját is. a közelmúltban például a south atlantic bulletin, valamint a braziliai diario de noticias című lap foglalkozott a román nyelvvel. a tervek szerint debrecenben további bemutatókat, ismertetőket rendeznek az új műnyelvről. /mti/

--

bb 62. traileren utazott hétfőn délután a kelenföldi pályaudvarról a hűvösvölgyi fűtőházba az uttörővasut új mozdonya

t nbj/te-lm vg

1963. április 1.

érdekes látványossága volt hétfőn délután budának. traileren - sok kerekű, nagy szállítóplatos kocsin - utazott az uttörővasut mk 49.2007 számú új diesel-mozdonya. kelenföldi rakodó pályaudvarról a moszkva téren át egészen az uttörő vasut hűvösvölgyi fűtőházig, a szállítást az 1-es számú aköv gépszállító csoportjának borbás és gunics brigádja bonyolította le. a trailert két nagyteljesítményű teherautó vontatta, s rendkívül nagy biztonsággal haladt még az emelkedőkön is. a „karaván”, érthetően sok érdeklődő figyelte. az új mozdonyt hamarosan forgalomba állítják az uttörővasuton. /mti/

--

16.49/n

-35-

Handwritten mark

bb.63. az új svéd követ bemutatkozó látogatásai

k/küm/n/sr

1963. április 1.

kállai gyula, a minisztertanács elnökhelyettese hétfőn bemutatkozó látogatáson fogadta harry a.m.n. bagget, a svéd királyság új magyarországi rendkívüli követét és meghatalmazott miniszterét. ezt követően vass istvánné, az országgyűlés elnöke fogadta a követet./mti/

--

bb.64. meghalt traian savulescu, a magyar tudományos akadémia tiszteleti tagja

ms/n/sr

1963. április 1.

elhunyt traian savulescu, a román népköztársaság akadémiajának tiszteletbeli elnöke, a magyar tudományos akadémia tiszteleti tagja. az akadémia elnökségének részvétét rusznyák istván, a magyar tudományos akadémia elnöke táviratban fejezte ki a román népköztársaság akadémia elnökségének./mti/

--

bb.66. a kubai nagykövet látogatása dr. ortutay gyulánál

k/di/n/sr

1963. április 1.

quintin pino machado, a kubai köztársaság távozó magyarországi nagykövete hétfőn búcsulátogatást tett dr. ortutay gyulánál, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkáránál. résztvettek a találkozón harmati sándor és szatmári nagy imre, a hazafias népfront országos tanácsának titkárai. a nagykövet köszönetet mondott a népfront támogatásáért, amellyel hozzájárult a kubai és magyar nép barátságának elmélyítéséhez. végül átadta a kubai nép ajándékát, egy fiatal kubai kommunista festő alkotását./mti/

--

-36-

b 65. arany jelvénnel tüntették ki budapest legjobb társadalmi munkásait

t zs/tm szb sr

1963. április 1.

hétfőn az újvárosháza nagytermében bensőséges ünnepségen osztották ki budapest legjobb társadalmi munkásainak a szép budapestért emlékjelvény arany fokozatát. sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke meleg szavakkal köszöntötte azokat az aktivistákat, akik az elmúlt hónapokban legtöbb segítséget nyújtották a tanácsok fejlesztési terveinek végrehajtásához, kerületük szépítéséhez.

- a társadalmi munkaakcióknak fővárosunkban már szép hagyományai vannak - hangoztatta a végrehajtó bizottság elnöke. az elmúlt években szinte valamennyi kerületben hasznos, követésre méltó önkéntes megmozdulások bontakoztak ki, s a számítások szerint évente körülbelül 300 000 budapesti vállalat tevékenyen részt vevő szállításból. csupán 1962-ben több mint 60 millió forint értékű munkával egészítették ki a társadalmi segítők a tanácsi előirányzatokat, s munkájuk nyomán számos új létesítménnyel gazdagodott a főváros. az 1. kerületben például ifjúsági sporttelepet nyitottak meg, újpesten a gyógypedagógiai intézetet bővítették, a józsefvárosban elkészült az asztalos jános ifjúsági park és sportpálya, a ferencvárosban tőz alá került az ország legkorszerűbb úttörőháza, kőbányán társadalmi munkások építették a fehér uti villamosvágányt, a 11. kerületben pedig a tó-vendéglő és a korszerű, új, szabadtéri színpad bizonyítja a közös összefogás nagyszerű lehetőségeit.

- a főváros lakóinak segítőkészségére, áldozatvállalására a jövőben is számítunk. a társadalmi munkások többszázéves tábortól azt kérjük, hogy a külső kerületekben továbbra is nyújtsanak segítséget a közművek fejlesztéséhez, a belső negyedekben pedig vállaljanak részt a lakóházak tatarozásából, szépítéséből. az előző esztendőkhöz hasonlóan az ideh is munkálkodjanak szabadidejükben oktatási intézményeink felszerelésének bővítésén, fogjanak össze gyermekjátsszótér kialakítására, a nyugdíjasoknak, öregeknek kellemes pihenést, felüdülést nyújtó klubok, foglalkoztatók berendezéséhez. még ebben a hónapban új társadalmi akciót szeretnénk kibontakoztatni a gellért-hegyi jubileumi park, budapest új látványosságának építésére is.

sarlós istván beszéde végén köszönetet mondott a kisebb-nagyobb társadalmi munkamegmozdulások résztvevőinek, s külön elismeréssel szólt a legjobbokról, akik néhány hónap alatt szabadidejükből többszáz órát fordítottak közösségi feladatok megoldására. a nagy tapssal fogadott beszéd után a végrehajtó bizottság elnöke 109 élenjáró társadalmi munkásnak nyújtotta át a szép budapestért emlékjelvény arany fokozatát. /mti/

--

17.40/n

-37-

RC

67. a kgst országok

tm szb hk

1963. április 1.

varsóban tartandó vizgazdálkodási szimpóziumára dégen imre, országos vízügyi főigazgató vezetésével magyar küldöttség utazott hétfőn a lengyel fővárosba. /mti/

--

bb 69. sajtótájékoztató a pedagógusok szakszervezetében

t vt/gk szb sr

1963. április 1.

április 6-tól 10-ig kibővített ülést tart budapesten a pedagógus szakszervezetek nemzetközi szövetségének /fise/ végrehajtó bizottsága, a tanácskozással kapcsolatban hétfő délután sajtótájékoztató volt a pedagógusok szakszervezetének székházában.

péter ernő főtitkár elmondotta, hogy a szakszervezeti világ-szövetségben belül különböző szakmai tagozatok működnek. ezek egyike a fise, a pedagógusok szakmai tagozata, amely az elsők között alakult meg és jelenleg a világ legnagyobb pedagógus szervezete, több mint hétmillió tagot számlál. a végrehajtó bizottságban és a számvizsgáló bizottságban is van magyar képviselő.

az építők rózsza ferenc művelődési házában április 6-án kezdődő tanácskozásra huszonhat ország képviselőit hívták meg. a népi demokratikus államok küldöttein kívül résztvesznek angol, francia, olasz, kubai, chilei, mexikói, ceyloni, s más országokbeli küldöttek is. ugyancsak képviselteti magát a végrehajtó bizottság ülésén a szakszervezeti világszövetség, valamint az unesco.

elmondotta még a főtitkár, hogy a tanácskozás fő napirendje: a demokratikus nevelés alapelveinek alkalmazása az oktatásban, tekintettel a korunkban végbemenő tudományos, technikai és társadalmi haladásra. megtárgyalják a végrehajtó bizottság ülésén a 4. pedagógus világkongresszus előkészítésével kapcsolatos feladatokat is. a kongresszusra a tervek szerint 1964-ben kerül sor.

/mti/

--

17.45/n

-38-

He

bb 68. a lottósorsolás főnyereményei

i kf/kf szb hk

1963. április 1.

hétfőn, a Lottó márciusi tárgnyeremény húzásán, a 11. játékhet szelvényei között összesen 859 tárgnyereményt sorsoltak ki. ezuttal 9 főnyeremény jutott a legszerencsésebb lottózóknak. a főnyereményeket a következő szelvények tulajdonosai nyerték:

2 szobás öröklakás a baross-téren épülő Lottópalotában:
2 649 426, 6 909 398.

1 szobás öröklakás a baross-téren épülő Lottópalotában:
684 415, 1 555 533, 7 122 298.

moszkvai személygépkocsi: 619 420, 8 083 529, 9 607 399,
9 746 182. /mti/

--

bb 70. időjárásjelentés

tm szb hk

1963. április 1.

a meteorológiai intézet jelenti április 1-én, hétfőn 18 órakor:

a hőmérséklet csökken

várható időjárás kedd estig: hűvös, erősen felhős idő. néhány helyen eső, az északi megyékben havaseső. helyenként élénk északi, északkeleti szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 4-7 fok között. /mti/

--

18.40/n

-39-

He

bb.71. fotókiállítás nyílt angyalföldön - első ízben adták át a vadas ernő vándor-díjat

t/vt/n/sr

1963. április 1.

fotókiállítás nyílt hétfőn este angyalföldön, a józsef attila művelődési házban, ahol mintegy 150 fényképfelvételt, köztük több színes képet mutattak be, a fényképeket a 13. kerületi üzemi fotóköri tagjai és amatőr fotósok készítették a vadas ernő-vándordíjért indult versenyben, amelyet a hazafias népfőnt kerületi bizottsága és a tanács népművelési osztálya hirdetett meg hazánk felszabadulásának 18. évfordulója tiszteletére.

a kiállításon adták át a magyar hajó- és darugyár, darugyáregysége fotóköriének első ízben, a vadas ernő-vándor-díjat - egy díszes ezüstserleget, a legszebb felvételek készítői közül nyolcat megjutalmaztak./mti/

--

bb.72. holland kereskedelmi kamarai küldöttség érkezett budapestre

k/sz/n/hk

1963. április 1.

a magyar kereskedelmi kamara holland tagozatának alakuló ülésére c. v. insinger vezetésével hétfőn holland küldöttség érkezett hétfőn budapestre, a küldöttség a holland centrale kamer magyar tagozatának képviselőjében részt vesz a magyar kereskedelmi kamara holland tagozatának április 2-1 ünnepélyes alakuló ülésén./mti/

--

19.21/n

-40-

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főm. utca 6-7. Telefon: 159-480, 369-000

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. április 2.

bb 1. újfajta beépített konyhabutor, központi tv-antenna és zománcozott alumíniumfal a budapesti nemzetközi vásár ém pavilonjában - impregnált műanyagtetőt kap az új francia pavilon

1 sb/tre szb vg

1963. április 2.

a budapesti nemzetközi vásáron az idén összesen 66 különböző építőipari és építőanyagipari vállalat, valamint sok tervező- és kutatóintézet mutatja be legújabb munkáit az építésügyi minisztérium pavilonjában, a látogatók most tekinthetik majd meg először a lakóházak központi televíziós antennáját működés közben, a kiállításon egy tetőantenna négy helyre továbbítja a képet, de akár 20-30 tv-készüléket is ki tudna szolgálni, ez a megoldás csökkenti a tv-készülékek vásárlóinak kiadásait és a lakóházakat sem csufitja úgy el, mint a tetőkön levő antennaerdők, a korszerű lakásépítésnek sok újfajta anyagát és épületszerkezetét állítják ki, többek között bemutatják a legújabb fürdőszoba térelemet, a teljesen berendezett és a daruval egyszerre elhelyezhető fürdőszoba-dobozt, amelynek sorozatgyártását már nemsokára megkezdte a dunaujvárosi betonelemgyár, megismerkedhetnek a látogatók a beépített konyhabutor új változataival, a lágy-mányosi épületasztalosipari vállalat most nem pvc-fóliával, hanem ennél sokkal szebb és tartósabb műanyag-lakkal vontta be a konyhabutort.

a kiállítás szabad területén külön kis pavilont rendez be az épületek díszítő anyagaiból a budapesti szakipari vállalat, az országban először mutat be különleges színes lakkal zománcozott alumíniumfalat, amelyet 8-9 centiméter széles elemekből szerelnek össze, ezzel díszítik majd a vásáron az 5. kerületi vendég-látóipari vállalat gyorsbűféjének homlokzatát és mennyezetét, s a jövő évben pedig a szegedi, az ózdi és a tatabányai új áruházaikat, a vállalat burkoló brigádjai érdekes kísérletet végeznek a vásár új francia pavilonján is, a modern épület iveses hajló tetejét műanyaggal impregnált vászonnal fedik be, korábban két-három kátránypapír-réteggel kellett szigetelni a kupolákat és az ives tetőket, de a számítások szerint ez az új módszer jelentősen meggyorsítja a munkát, mert az impregnált műanyagvászonból már egy réteg is elegendő.

/folyt.köv./

-1-